

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ (Conclusions and Recommendations)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการรับรู้อัตลักษณ์แห่งตนในประเด็นเกี่ยวกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของวัยรุ่นในชุมชนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในเขตหนองจอก และเพื่อนำเสนอรูปแบบและแนวทางในการพัฒนาอัตลักษณ์แห่งตนของวัยรุ่นในชุมชนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในเขตหนองจอกให้มีทัศนคติทางบวกต่ออาชีพเกษตรกรรม โดยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาอัตลักษณ์ของวัยรุ่นในชุมชนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในเขตหนองจอก มีผลการศึกษาดังนี้

ข้อมูลพื้นฐานของวัยรุ่น

วัยรุ่นเป็นเพศหญิงมากที่สุด ร้อยละ 60 อายุ 12 ปี การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่มีอาชีพเสริมในครอบครัว จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5 คน ครอบครัวบิดามารดาอยู่ร่วมกัน ครอบครัวมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,001-15,000 บาท ครอบครัวมีรายได้เท่ากับรายจ่าย มีเงินออม และติดตามข่าวสารทางด้านการเกษตรผ่านโทรทัศน์

การรับรู้อัตลักษณ์ของวัยรุ่นในประเด็นทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรม

วัยรุ่นในครัวเรือนเกษตรกรเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร มีอัตลักษณ์เด่น คือ วัยรุ่นมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในครอบครัว และคนในชุมชนเกษตรกรรมของตน มีความภาคภูมิใจและมีความสุขที่ได้อยู่ในครอบครัวที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีความเชื่อว่าอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีเกียรติทัดเทียมกับอาชีพอื่น ๆ กล่าวแสดงความเห็นในเรื่องเกี่ยวกับการเกษตรต่อผู้อื่น ฐานะทางเศรษฐกิจ รู้จักการใช้จ่ายให้เหมาะสมกับฐานะเศรษฐกิจในครอบครัวเกษตรกรรมของตน และหากมีเงินมากกล่าวถึงภาพลบของอาชีพเกษตรกรรม วัยรุ่นจะมีอารมณ์ที่มั่นคงและรู้จักแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม อีกทั้งวัยรุ่นมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางด้านการเกษตรอยู่เสมอ เพื่อให้เรียนรู้และปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกในทุกด้าน

วัยรุ่นในครัวเรือนเกษตรกรเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร มีอัตลักษณ์ด้อย คือ วัยรุ่นส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีความสนิทสนมกับเพื่อนในชุมชนเกษตรกรรมของตน วัยรุ่นไม่ค่อยมีหน้าที่และไม่ได้ช่วยเหลือในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของครอบครัว จึงทำให้ไม่มีความชอบและความถนัดในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ไม่อยากศึกษาต่อในสาขาที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม และมีความต้องการที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมสืบทอดจากครอบครัวในปริมาณน้อย

แนวทางในการพัฒนาอัตลักษณ์ของวัยรุ่น

แนวทางในการพัฒนาอัตลักษณ์ของวัยรุ่นที่ได้จากการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) สามารถสรุปแนวทางการพัฒนาอัตลักษณ์ของวัยรุ่น ได้ดังนี้

บิดามารดาควรมอบหมายงานบางอย่างให้ลูกได้มีหน้าที่ และมีส่วนในการรับผิดชอบงานของครอบครัวอย่างน้อย 1 หน้าที่ เช่น การออกตรวจแปลงข้าว การช่วยพ่อแม่วางแผนค่าใช้จ่ายในการทำนา การจัดทำบัญชีเพื่อหาวิธีลดต้นทุนการผลิต และต้องมีการปลุกฝังให้ลูก ๆ รักและภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรมตั้งแต่ยังเป็นเด็ก ให้เขามีส่วนร่วมในการประกอบอาชีพพ่อแม่ต้องคอยชี้แนะแนวทางในการศึกษาในสาขาที่เกี่ยวกับอาชีพเกษตรกรรม ตลอดจนพ่อแม่ต้องทำให้การประกอบอาชีพเกษตรกรรมประสบผลสำเร็จจะได้เป็นแบบอย่างให้ลูกได้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

การมอบหมาย "หน้าที่ให้ลูกร่วมรับผิดชอบ" ภายในบ้าน เป็นวิธีในการปลุกฝังอัตลักษณ์และสร้างวินัยให้กับลูกที่ดีที่สุด ดังนั้นแนวคิดที่ว่า "ลูกมีหน้าที่เรียน ก็เรียนอย่างเดียว งานบ้านหรืออาชีพของครอบครัวไม่ต้องทำอะไรเลย" จึงเป็นแนวคิดที่ไม่ถูกต้อง หรือการใช้ให้ลูกทำงานบ้าน แบบให้ทำตามพ่อแม่สั่ง โดยไม่ได้มอบหมาย ตกกลางกันเป็นกิจจะลักษณะ ก็ไม่ใช่ทางออกอีกเหมือนกัน เพราะถ้าใช้ที่ กี่สิ่งที ลูกก็ทำที่ ไม่ได้ฝึกวินัยในตนเองให้กับลูก ดังนั้นสิ่งที่พ่อแม่ควรปลุกฝังให้กับลูก คือ ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความสมัครใจด้วยตนเอง วางแผนจัดการตามที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง เพื่อให้งานที่ได้รับมอบหมายมีความเรียบร้อย และเพื่อลูกมีอัตลักษณ์แห่งตนที่ดี เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไป นอกจากนี้การวิจัยเพื่อศึกษาอัตลักษณ์ของวัยรุ่น เพื่อให้ทราบอัตลักษณ์ของวัยรุ่นที่ลึกซึ้งต้องใช้เวลา อีกทั้งควรนำเครื่องมือในการวิจัยที่หลากหลาย อาทิ การเยี่ยมบ้าน การสัมภาษณ์เชิงลึก ฯลฯ ตลอดจนการร่วมอาศัยอยู่ในพื้นที่ร่วมกับวัยรุ่น หรือกลุ่มเป้าหมาย และร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ แบบมีส่วนร่วม และเลือกช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์เป็นจริง มีความผิดพลาดน้อย และให้ทราบถึงสภาพปัญหาที่แท้จริง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาการสร้างอัตลักษณ์ของวัยรุ่นในครัวเรือนเกษตรกรรมที่มีการสืบทอดอาชีพอย่างมั่นคง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมให้ยั่งยืนต่อไป